

НАЙ-ХУБАВОТО БЪЛГАРСКО НАЧИНАНИЕ

За щастие не съмъ само софиянка, нито по рождение, нито по мѣстожителство. Имамъ често случай да обикалямъ провинцията и дори да живѣя по-продължително въ нѣкои провинциални градове. Детето, родено и отрасло въ София, може да ви обясни точно какво е спор-тънъ плацъ или спортенъ клубъ, да ви обясни кѫде се играе вали-болъ и кѫде тенисъ, да ви говори за главнитѣ и дори второстепеннитѣ кинотеатри въ столицата, но ако запитате това дете, що е читалище, то ще ви погледне очудено и ще потърси баща си за помощъ, защото и майка му — ако е родена въ София, едвали би могла да ви отговори.

Зададете ли сѫщия въпросъ, обаче, на едно дете дори отъ най-дѣлбоката провинция, то безъ колебание не само ще ви обясни какво е читалище, но ще ви даде редъ подробности и за книгитѣ, и за вестницитѣ, които се пазятъ въ него, а сѫщо и за вечеринкитѣ и представленията давани отъ него. Читалището е било и си остава за цѣла България — защото София не е България — основното огнище за култура и просвѣта. Читалището и по наименование и по сѫщина е съвършено българска проява. Азъ съмъ изпитвала особена

мъжчотия да преведа думата и да обясна точно на чужденци отъ разни народности, какво точно е „Читалище“.

Въ тази чисто българска проява, каквато е читалището, жената първоначално едва ли е могла да вземе дейно участие. Това се обяснява не толкова съ нейната липса на култура и интересъ, не само съ поглъщащите я занимания на стопанка и майка, но и съ особенитетъ възрения тогава.

Въ по-ново време жената можеше по свободно, наредъ съ мѫжа, да участва въ читалищата. На женскитѣ дружества се предоставиха съвсемъ други задачи, а въ съвременното читалище жената почва да съперниччи на мѫжа по ревностъ и интересъ къмъ просвѣтнитѣ му и културни инициативи.

Анна Каменова.

